

קטו-א

ומקשינן: **אלא מעתה**, שדרשת ש"כל שתעבתי לך" — אסור באכילה, **מעשה שבת**, כגון שבישל בשבת —

ליתסרו באכילה לכל ישראל, **דהא "תיעבתי לך" הוא**, שהרי אסור לבשל בשבת. והרי הדין הוא לא כך, שהרי המבשל במזיד לא יאכל הוא עצמו, משום קנס, אבל אחרים אוכלים!?

ומתריצין: **אמר קרא** לגבי שבת: **"כי קדש הוא לכם"**. ודורשים: **היא** — השבת עצמה — **קדש**, ואין **מעשיה** — מעשים שנעשו באיסור בשבת — **קדש**, אלא מותרין באכילה מן התורה.

ומקשינן: **החורש בשור ובחמור יחדיו, והחוסם פי פרה ודש בה** — **ליתסרו** הזרעים שזרע והתבואה שדש, **דהא "תיעבתי לך" הוא**, שהרי אסרה תורה לעשות כן!?

ודחינן: **השתא, ומה שבת דחמורא** — **מעשיה מותרים, הני** — חורש בשור ובחמור וחוסם פי פרה שאיסורם קל — **לא כל שכן** שיהיו מותרים!?

אבל לגבי בשר בחלב לא אומרים את הקל וחומר הזה להתיר באכילה, שהרי סוף סוף

כתבה התורה "לא תאכל כל תועבה" לדרוש מזה כל שתעבתי לך — אסור באכילה. ועל כרחנו צריך להעמיד דרשה זו על איזה דבר, ומסתבר להעמיד על בשר בחלב, שאוכל את התועבה עצמה שנעשה בה האיסור, דהיינו הבשר שבישל בחלב. מה שאין כן בחורש בשור ובחמור הרי אינו אוכל את החרישה, אלא את הזרעים. וכדש בשעה שחסם את פי הפרה אינו אוכל את החסימה, אלא את הדישה הבאה על ידיה, ובאופנים אלו לומדים משבת בקל וחומר שמותר.

ומקשינן: **כלאי זרעים**, שהם עצמם התועבה שהרי בהם נעשתה העבירה — **ליתסרו, דהא "תיעבתי לך" הוא**.

ומתריצין: **מדגלי רחמנא גבי כלאי הכרם "פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע"**, ודרשינן: **"פן תוקד אש"**, דהיינו שאם יזרע כלאיים, הדין הוא שיהיו אסורים אפילו בהנאה, וישרפו באש, **מכלל כלאי זרעים** — שרו באכילה ובהנאה.

ומקשינן: **ואימא** כך: **כלאי הכרם** — **אפורין בין באכילה ובין בהנאה**, וכפי שדורשים "תוקד אש". אבל **כלאי זרעים**, נאמר **שבאכילה אסורי** משום "שתעבתי לך", **ובהנאה שרו** משום שהתמעטו מכלאי

שרוצה לקנות בכסף, אין חיוב לתת לגר בחנם. עוד מביא הקהילות יעקב בשם הפני יהושע במסכת פסחים שעמד על השאלה הראשונה, ומתיר שדברי רבי מאיר שגר וגוי שויג, מדובר בגר עשיר, וסוף הסוגיא שמודה רבי מאיר להקדים נתינה של גר למכירה לגוי, מדובר בגר עני.

השפת אמת בפסחים [כב ב] מתיר שכוונת

קושית התוספות שהקשו, מדוע נתינה בחנם לגר קודמת למכירה לגוי, הלא אפילו לישראל איני חייב לתת בחנם כשיש לי אפשרות למכור לאחר. [ותוספות מתיר על זה, שנבילה כיון שלמכור לגוי זה דבר זול מאד ואילו הגר יהנה מזה במלא שווי הבשר, לכן עדיפה התועלת הגדולה של הגר מהרווח הקטן של היהודי] ולפי דברי רבינו פרץ מתורץ, שבאמת אם יש גוי

ומתרצינן: לא אמרה תורה "שלה" את האם לתקלה. ואם אסורה היא, הרי יכשלו בה בני אדם, שלא ידעו שהיא צפור המשולחת מהקן, ויאכלוה.

אמר ריש לקיש: מנין לבשר בחלב שאסור באכילה?

תלמוד לומר: שכתוב בקרבן פסח "אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל". שאין תלמוד לומר "מבושל", שזה מיותר שכבר כתוב "בשל". מה תלמוד לומר "מבושל"? לומר לך: יש לך בשול אחר, שהוא אסור באכילה — כזה. ואי זה הוא? זה בשר בחלב.

אמר ליה רבי יוחנן: וכי בעורה היא זו קטו-ב ששנה רבי שלמד דין זה ממקום אחר, שכתוב בעניין פסולי המוקדשים שנפדו לגבי הדם "לא תאכלנו". ופסוק מיותר מפני שהרבה פסוקים נכתבו לאסור דם. ודורשים: בבשר בחלב הכתוב מדבר, שאסור באכילה.

אתה אומר בבשר בחלב הכתוב מדבר. או אינו מדבר אלא באחד מכל האיסורין האחרים שבתורה?

אמרת: צא ולמד מאחת מי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן — "דבר הלמד מעניינו". שאם אינך יודע במה הכתוב מדבר, למד מהפרשה שנכתב בה. וכאן במה הכתוב מדבר, בשני מינין! שפסולי המוקדשין שנפדו נחשבים כשני מינים.

הכרם, שרק הם נאסרים בהנאה ולא כלאי זרעים. ומנין לנו להתיר אפילו באכילה?

ודחינן: כלאי זרעים אתקוש לכלאי בהמה, דכתיב: "בהמתך לא תרביע כלאים, שדך לא תזרע כלאים". ודרשינן: מה בהמתך, היוצא ממנה דהיינו הולדות שנולדים מאותה הרבעה — מותרת וכפי שנלמד הלאה, אף שדך, היוצא ממנו — מותר.

והשתא מבארין: וכלאי בהמה גופייהו, מנא לן שהיוצא ממנה מותרת?

מדאסר רחמנא וולד הנוולד מהרבעת כלאים לגבוה, שדורשים "שור או כשב או עז" — פרט לכלאים, מכלל דלהדיוט שרי באכילה!

ומקשינן: השוחט אותו ואת בנו ביום אחד — ליתסר, שהרי "שתעבתי לך" הוא!

ומתרצינן: איסור זה של "אותו ואת בנו" — מחוסר זמן הוא נחשב. שהרי רק באותו יום אסור, אבל אם ישחוט את האם היום ואת הבן למחר — מותר. ומדאסר רחמנא מחוסר זמן שעדיין אינו בן שמונה ימים לגבוה, שכתוב "וביום השמיני תתנו לי" — ולא לפני כן, מכלל דלהדיוט — שרי! ואם כן אין איסור מחוסר זמן להדיוט.

ומקשינן: שילוח הקן, דהיינו האם ששלחה כמצותה, ליתסר לכל ישראל באכילה, שהרי "שתעבתי לך" הוא, שהרי אסור למשלח לקחתה!?

אין חיוב מן הדין להקדים נתינה לגר, ובוזה מתרץ מדוע השמיט הרמב"ם דין זה.

הגמרא להקדים נתינה לגר, אין הכוונה שחייבים לתת לגר, אלא הכוונה הפסוק הקדים לכתוב זאת בתחילה, כיון שיש בנתינה זו מצוה. אבל